

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV
Sunday: 19:15 (New), 21:00
Monday: 10:15, 15:15, 21:00
Wednesday: 10:15, 15:15
Friday: 15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

**“ကချင်စစ်ပွဲနောက်ကွယ်မှာ
ဘာအကြောင်းတွေရှိမလဲ”**

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရိုပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“ကချင်စစ်ပွဲနောက်ကွယ်မှာ ဘာအကြောင်းတွေရှိမလဲ” (သာလွန်စောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံဟာ သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝပြီး မြောက်များ ပိုင်းကချင်ပြည်နယ်ဟာ ကျောက်စိမ်းအပါအဝင် အဖိုးတန် သဘာဝသယံဇာတတွေ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ပြည်နယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ကြာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ စစ်ပွဲတွေကြောင့် ကချင်ပြည်နယ်ဟာ မငြိမ်းချမ်း တဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် စစ်ဘေးဒုက္ခသည် သိန်းချီ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် နေရတဲ့ ဆင်းရဲမဖွံ့ဖြိုးတဲ့ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီနှစ်ပေါင်းများစွာ ကချင်ပြည်နယ်မှာ စစ်ပွဲတွေ ဖြစ်နေရပါလဲ။ ဘာကြောင့် လူပတ်ပြည်နယ်မှာ စစ်ဘေးဒုက္ခသည်တွေနဲ့ အရပ်ဆိုးအကျဉ်းတန် နေရ ပါလဲ။ ကချင်စစ်ပွဲတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ဘာအကြောင်းတွေ ရှိနေပါသလဲ။

ကချင်စစ်ပွဲ မူလအစ

ကချင်ပြည်နယ်က စစ်ပွဲတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက်ပိုင်း ၁၉၄၉ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက စခဲ့တာဖြစ်ပြီး အစကတော့ ကချင်ကိုယ်စားပြုတပ်အနေနဲ့ မဟုတ်ဘဲ အခြားသော တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ကချင်ပြည်နယ်လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှာတော့ ကချင်လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်(KIA) ကိုဖွဲ့စည်းပြီး ကချင်ပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် စစ်ပွဲတွေ တရားဝင် စတင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အာဏာရှင် အစိုးရလက် လက် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ အစိုးရလက်ထက်၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စောမောင်၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ လက်ထက်အထိ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ကြိုးစားခဲ့ပေမယ့်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့မှာတော့ KIA က အစိုးရနဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်ကစလို့ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ KIA နဲ့ စစ်ပွဲက ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာကတော့ သေနတ်သံ တိတ်သွားခဲ့ပါတယ်။

အပစ်ရပ်စာချုပ် ကျိုးပျက်ခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့မှာတော့ KIA နဲ့ တပ်မတော်အကြား အပစ်ရပ်စာချုပ် ကျိုးပျက်ပြီး စစ်ပွဲတွေ ပြန်လည် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ အဓိက ကတော့ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာ ဆောက်လုပ်မယ့် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံ ကိန်းအတွက် နယ်မြေရှင်းလင်းရေး လုပ်ရာကနေ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး စာချုပ် ကျိုးပျက်သွားခဲ့တာပါ။ အဲဒီနောက် တောက်လျှောက်ဆိုသလို တိုက် ပွဲတွေဖြစ်ပွားပြီး စစ်ဘေးဒုက္ခသည် ၁ သိန်းကျော်ရှိလာတဲ့အထိ တိုက်ပွဲတွေ ပြင်းထန်လာခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လက စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့တိုက်ပွဲတွေ ဟာ အခုအချိန်အထိ ရပ်တန့်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါဘူး။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်ကျိုးပျက်မှုဟာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းအတွက် နယ်မြေရှင်းလင်းရာ က တိုက်ပွဲတွေပြန်လည် စတင်ခဲ့တာမို့ သယံဇာတအပေါ် အခြေခံပြီး တိုက် ပွဲတွေ စတင်ခဲ့တာလို့ဆိုရင် မမှားနိုင်ပါဘူး။

ငြိမ်းချမ်းရေးကြိုးပမ်းမှု စတင်ခြင်း

သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရဟာ အာဏာ စတင်ရယူပြီးတာနဲ့ ငြိမ်း ချမ်းရေး ကြိုးပမ်းမှုအတွက် စတင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်ပွားနေပေမယ့် လည်း KIA ဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းနဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်

စဲရေးစာချုပ် ရေးဆွဲရေးတွေမှာ ပါဝင် ဆွေးနွေးလာပါတယ်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ ၃၀ ရက်နေ့မှာတော့ KIA နဲ့ မြန်မာစစ်တပ်အကြား ငြိမ်းချမ်းရေး အကြံ့ သဘောတူညီချက် ၇ ချက် ရရှိခဲ့တဲ့အထိ တိုးတက်မှုတွေ ဖြစ်ထွန်း ခဲ့ပါတယ်။ အစိုးရနဲ့ KIA အကြား (၁) အစိုးရနဲ့ KIO တို့ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေး မှုတွေ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားဖို့ သဘောတူခြင်း (၂) နှစ်ဖက်တပ်ဖွဲ့က ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုလျော့ချခြင်း၊ တိုက်ပွဲတွေ ထပ်မံ မဖြစ်ပွားအောင် ထိန်း သိမ်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သွားရန် သဘောတူခြင်း (၃) နှစ်ဖက် ကိုယ်စား လှယ်တွေပါဝင်တဲ့ စောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ (Joint Monitoring Com- mittee) ဖွဲ့စည်းရန် မူအားဖြင့် သဘောတူခြင်း (၄) နယ်မြေလုံခြုံရေးအရ နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်တဲ့ ပြည်သူတွေအတွက် ပြန်လည်ထူထောင် ရေးကိစ္စတွေ ညှိနှိုင်းကာ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားဖို့ သဘောတူခြင်း (၅) တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နေရာချထားမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဆက်လက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ဖို့ (၆) လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေး KIO ကိုယ်စားလှယ်နဲ့ အလုပ်အဖွဲ့ (Technical Team) ကို မြစ်ကြီးနားမြို့မှာ ထားရှိသွားရေး (၇) နောင်တစ်ကြိမ်ဆွေးနွေးပွဲမှာ တက်ရောက်တဲ့အဖွဲ့ များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပြန်လည်တက်ရောက်ရေးနဲ့ အခြားဖိတ်ကြားလိုသော အဖွဲ့များရှိပါက နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားရေးတို့ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သဘောတူညီချက်တွေဟာ အစွန့်မရှည်ဘဲ ပြန်လည် ပျက်ပြယ်သွားခဲ့ရပါတယ်။

အပစ်ရပ်စာချုပ်မှာ KIA မပါခဲ့

တနိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် ညှိနှိုင်းမှုတွေမှာ KIA က ပါဝင်ခဲ့ပေမယ့်လည်း တကယ်တမ်း လက်မှတ် ထိုးတဲ့ အချိန်မှာတော့ KIA မပါဝင်ခဲ့ပါဘူး။ TNLA တအာင်းပလောင်တပ်ဖွဲ့၊ ရခိုင်တပ်မတော် AA ၊ ကိုးကန့်တပ်မတော် - မြန်မာအမျိုးသား ဒီမိုကရက် တစ်မဟာမိတ်တပ် (MNDA) တို့ အပစ်ရပ်စာချုပ်မှာ ပါဝင် လက်မှတ် ထိုးခွင့်မပြုတာကြောင့် အားလုံးပါဝင်ရေး မူလကတိုင်းထားတဲ့ KIA က အပစ်ရပ်စာချုပ်ကို လက်မှတ် မထိုးခဲ့ပါဘူး။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့မှာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ ၈ ဖွဲ့နဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံးအပစ် အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပေမယ့် KIA ကတော့ လက်မှတ် မထိုးခဲ့ပါဘူး။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်အစိုးရ အာဏာ သက်တမ်းကုန် ဆုံးလို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အစိုးရတက်လာချိန်အထိ KIA ဟာ ငြိမ်းချမ်း ရေးလမ်းကြောင်းပေါ် မရောက်နိုင်သေးပါဘူး။

၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦးဆောင်တဲ့ အစိုးရသစ် တက်လာပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်က အဓိကဦးဆောင်ပြီး သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေကိုလည်း ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အရင် အစိုးရလက်ထက်က ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲတွေကို ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာ ခံဆိုပြီး အမည်ပြောင်းလဲ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦး ဆောင်တဲ့ အစိုးရသစ်လက်ထက် ပထမအကြိမ် ၂၁ ရာစုပင်လုံ ညီလာခံကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအတွင်းမှာ ကျင်းပခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင်အားလုံး တက်ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ပထမအကြိမ် ညီလာခံဟာ တိုင်း ရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေဘက်က စာတမ်းတွေ တင်သွင်းခဲ့ကြပြီး သက် ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အမြင်သဘောထားတွေကို ထုတ်ဖော်ခဲ့ကြပါ

တယ်။ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် မေလ ၂၄ ရက်နေ့ကနေ မေလ ၂၉ ရက်နေ့ အထိကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ ဒုတိယအကြိမ်မြောက်မှာ ထူးခြားချက်တော့ တရုတ် နိုင်ငံရဲ့ ကြားဝင်စေ့စပ်ပေးခြင်းဖြင့် နေပြည်တော်ညီလာခံကို တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ အထူးသဖြင့် မြောက်ပိုင်း မဟာမိတ်အဖွဲ့တွေ တက် ရောက်ခွင့် ရခဲ့ကြပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦး ဆောင်တဲ့ အစိုးရသစ်နဲ့ ဆက်ဆံရေး အလေးထားတဲ့အနေနဲ့ မြောက်ပိုင်း မဟာမိတ်အဖွဲ့များကို နေပြည်တော် ညီလာခံတက်ဖို့ စည်းရုံးခဲ့တဲ့အပြင် တရုတ်နိုင်ငံ ကူးမင်းလေဆိပ်ကနေ နေပြည်တော်လေဆိပ်အထိ တောက် လျှောက် လေယာဉ်ခရီးစဉ်ပါ စီစဉ်ပေးလိုက်ပါတယ်။

UNFC မှ KIO နတ်ထွက်ခြင်း

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မေလမှာတော့ ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များဖက်ဒရယ်ကောင်စီ (UNFC) မှ KIO က နတ်ထွက်လိုက်ပြီး ဒီနတ်ထွက်မှု က တိုင်းရင်းသားတွေအကြား ဂယက် ရိုက်သွားခဲ့ပါတယ်။ UNFC ကနေ ကချင်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ (KIO)၊ ဝအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (WNO)၊ ပလောင် ပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး/ တအာင်းအမျိုးသားတပ်(PSLF/ TNLA) နှင့် မြန်မာအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီမဟာမိတ်တပ် - ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ (MND- AA) တို့ကလည်း UNFC အဖွဲ့ဝင်ကနေ နတ်ထွက်သွားပြီး UNFC မှာ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ (NMSP)၊ ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP)၊ ရခိုင်အမျိုးသားကောင်စီ (ANC)၊ ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ (SSPP)၊ လားဟူဒီမိုကရက်တစ်အဖွဲ့အစည်း (LDU) စတဲ့ အဖွဲ့အစည်း ၅ ဖွဲ့သာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။

FPNCC မှာ KIO ပါဝင်လာခြင်း

UNFC ကနေ KIO နတ်ထွက်ပြီးတဲ့နောက် UWSA ဝတပ်ဖွဲ့ ဦးဆောင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးရေးကော်မတီ (FPNCC) မှာ KIO က ပါဝင်လာပါတယ်။ KIO ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအင်ဘန်လက FPNCC မှာ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ဥက္ကဋ္ဌက UWSA ဥက္ကဋ္ဌ ဦးပေါက်ယု ချမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ FPNCC ရဲ့ လမ်းစဉ်ကတော့ အပစ်ရပ်စာချုပ် NCA ကို လက်မခံဘဲ အခြားလမ်းကြောင်းဖြင့် နိုင်ငံရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းသွား မယ်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးရေးကော်မတီ (FPNCC) မှာ ဝအဖွဲ့ UWSA ၊ ကချင်အဖွဲ့ KIO၊ ပလောင်အဖွဲ့ PSLF ၊ ကိုးကန့်အဖွဲ့ MND- AA၊ ရှမ်းအဖွဲ့ SSPP ၊ ရခိုင်အဖွဲ့ AA ၊ မိုင်းလားအဖွဲ့ NDA အဖွဲ့ စတဲ့ ၇ ဖွဲ့ ပါဝင်ပါတယ်။